

NAJAVE

VIJESTI

DOGAĐAJI

RAZGOVORI

ZAGREB

NAJZNAČAJNIJI MANJINCI

SAVJET ZA NM RH ▾

GALERIJA

MEDIJI

MOZAIK

IZVJEŠĆA ▾

Promijeni veličinu teksta

A A A

Tražilica

Pretraži

Odabir sadržaja po manjinama

1 Albanci Austrijanci

Bošnjaci Bugari Crnogorci

Makedonci Mađari

Nijemci Poljaci Romi

Rusi Rusini Slovaci

Slovinci Srbi Talijani

Turci Ukrajinci Česi

Židovi

Video

Događaji Istaknuto

ZNAČAJNE ŽENE IZ REDOVA NACIONALNIH MANJINA U HRVATSKOJ – Dragojla Jarnević

Tekst: Goranka Jelinčić

Foto: Arhivski materijal

📅 8. listopada 2020. 🇷🇸 Srbi

DRAGOJLA JARNEVIĆ: PIONIRKA ŽENSKJE EMANCIPACIJE U HRVATSKOJ

Povjesničari književnosti uvijek vole naglasiti da je Dragojla Jarnević, osim što je pripadala najuglednijim sudionicima Hrvatskog narodnog preporoda, bila „jedina žena koja se od akvizitera usudila postati proizvođačem knjiga, prva koja je u hrvatsku književnost uvela pojam zaposlene žene“. Posthumno otkriveni opsežni tekst Dnevnika koji je vodila od 1. siječnja 1833. do 10. studenoga 1874. otkriva život jedne, za ono vrijeme, kontroverzne žene. Rukopis je to od 1194 stranice, koji sustavno bilježi autoričina razmišljanja, tugu zbog usamljenosti, razgovore, pisma, dokumente i opise događaja. Dnevnik je započet na njemačkom jeziku, a od 1841. nastavljen na hrvatskome.

Dragojla je znala da će njezino djelo izazvati priličnu sablazan i biti kontroverzno za doba u kojem živi i to je bio povod njezinoj odluci da oporučno iskaže svoju želju za objavljivanjem Dnevnika tek deset godina nakon njezine smrti: „Moj Dnevnik koji će se naći zapečaćen, ostavljam „Učiteljskoj zadrugi“ ako si bude hotjela korist iz njega crpsti i ovu upotrijebiti na podporu udovah i sirotah učiteljskih. Ipak, pod tim uvjetom da se nikako ne smije otvoriti deset godina prije nego se bude brojilo poslije moje smrti,“ napisala je u svojoj posljednjoj volji Dragojla.

Ključna odluka koja je odredila život i njezin položaj u društvu jest totalno negiranje patrijarhalnog klišeja, odnosno odbijanje braka i majčinstva. Time je ona negirala „prirodnu zadanost“ u muškom poretku po kojem ženama pripada samo kuhača i djeca, a muškarcima javni i državni poslovi. Umjesto života u braku koji bi joj osigurao sigurnost i dakako uklapanje u moralne regule onoga vremena, ona je vrlo hrabro i svjesno odabrala status neudane i samostalne žene.

Literarno najvredniji je zasigurno njezin intimni Dnevnik koji je cjelovito objavljen tek 2000. godine, a priredila ga je Irena Lukšić, te je čitateljskoj publici pružen potpuni uvid u život jedne žene koja je zapravo bila ispred vremena u kojem se našla, žene koja je rušila sve uvriježene stereotipe. Važnost Dnevnika leži upravo u tome što je Dragojla već u devetnaestom stoljeću napravila bitan iskorak jer je otvorila temu prava na samostalnost žene, opisivala svoje tijelo,

NACIONALNE ...

00:00

01:32

Vijesti

ODGOĐEN LUČINDAN

MAKEDONSKI GLAS BROJ
126

MAKEDONSKI GLAS BROJ
125

OTKAZANA REALIZACIJA
KULTURNE MANIFESTACIJE
„ILINDEN 1903.-2020.“

Posljednje objave

IZLOŽBA KOLEKCIJA
GODINE 2020.
Datum i vrijeme
održavanja:
4. studenog 2020. 19:00

ODGOĐEN LUČINDAN

ZNAČAJNE ŽENE IZ
REDOVA NACIONALNIH
MANJINA U HRVATSKOJ –
MIRJANA GROSS
Autor: Goranka Jelinčić

DIMITRIJE POPOVIĆ – U
MISTERIJ JE URONIO NA
CETINJU, A
METAMORFOZU JE
DOŽIVIO U ZAGREBU

ugađanje vlastitom tijelu, a takvo iskustvo pisanja o ženskom tijelu i poimanje ljudske strasti bilo je nekonvencionalno za jednu ženu toga doba.

Dragojla Jarnević hrvatska spisateljica i učiteljica, rođena 4. siječnja 1812. u Karlovcu gdje je završila i osnovnu školu na njemačkom jeziku, a potom je godinama živjela u Grazu, Trstu i Veneciji. U Grazu 1839. uči krojački i kitničarski zanat, u Trstu i Veneciji služi u plemićkim obiteljima kao pratilja i odgojiteljica. Otac se zvao Janko Jarnević i majka Anna rođena Mlinac. Imala je petero braće i sestara. Obitelj Jarnević bila je rimokatoličke vjeroispovijesti, a prema imovinskom statusu pripadala je srednjem društvenom sloju. Janko Jarnević bio je vlasnik trgovine željeza, umro je 1819. godine kada je Dragojla napunila sedam godina. Majka se nakon očeve smrti nije snašla u vođenju obiteljske trgovine što je dovelo obitelj do financijske ugroze. Osim financijskih poteškoća, počeli su se narušavati i obiteljski odnosi o čemu Dragojla piše u svom Dnevniku. U već spomenutim narušenim odnosima u obitelji, za Dragojlu je najveću bol uzrokovao loš odnos s majkom, što je ostavilo trajnu emocionalnu prazninu.

Pod utjecajem Ivana Trnskog počinje pisati domoljubne stihove. Po povratku u Karlovac, pokušala je osnovati privatnu djevojačku školu, a potom je podučavala djecu oba spola u vlastitom domu. Posebice je poticala svijest o potrebi boljeg obrazovanja djevojčica. Dragojla je pokušala u Karlovcu osnovati privatnu djevojačku školu s ciljem poticanja obrazovanja djevojčica kako bi se i djevojke kasnije mogle aktivno uključiti u društveno-politički život zemlje. Potporu takvom nastojanju davali su i utjecajni Ilirci poput Janka Draškovića. Bila je za ono vrijeme vrlo napredna intelektualka, isticala se kao vatrena ilirka i borac za prava žena.

Ulazak Dragojle Jarnević u književnost bio je neobičan. Mogli bismo reći da je njezino prvo djelo zapravo grafit, nekoliko stihova zapisanih kao odgovor pjesniku Ivanu Trnskom (najvećim lirskim pjesnikom ilirskoga pokreta), na staroj tvrđavi Schlossbergu u Grazu. Prilikom šetnje na brdo Schlossberg slučajno je na kuli našla stihove napisane na hrvatskom jeziku: "Zdrav mi svaki bratac bio/ Koj' je godir roda moga./ Kom je jezik ovaj mio, /Koj me j' u njem razumio -/ Sva mu sreća došla od Boga!".

Autor: Slavica Šarović

Najznačajniji manjinci

Najznačajniji predstavnici nacionalnih manjina

DIMITRIJE POPOVIĆ – U
MISTERIJ JE URONIO NA
CETINJU, A
METAMORFOZU JE
DOŽIVIO U ZAGREBU
Autor: Slavica Šarović

MAVRO SACHS JE PRVI
ŽIDOV KOJI JE SLUŽBENO
POSTAO ZAGREPCANIN
Autor: Goranka Jelinčić

ŠANDOR PL. ALEXANDER –
BESKONAČNA
DOBROČINSTVA U ZALOG
Autor: Goranka Jelinčić

DR. IVO STERN BIO JE
SUOSNIVAČ I PRVI
DIREKTOR RADIO
ZAGREBA
Autor: Slavica Šarović

Medijsko praćenje

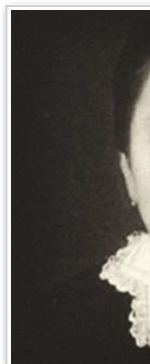
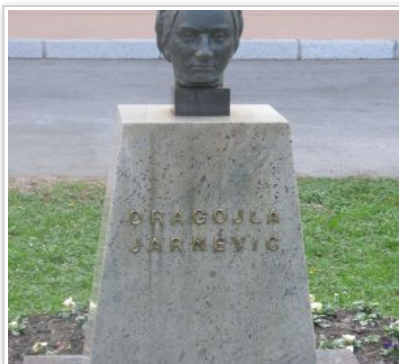
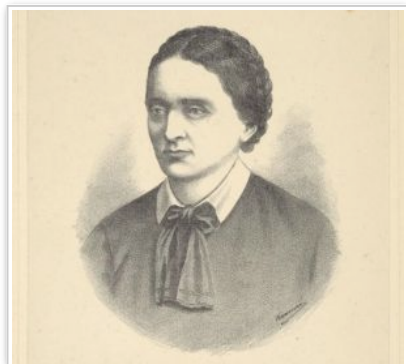

Bila je toliko oduševljena da je dopisala tekst : "Ilirkinja 'e ovdi jedna/ Koja jezik ovaj razumi/ Premda ona tebe ne zna /Vendar joj je kruto drago/ Da je našla ovdi r'ječi, kojim srce svoje l'ječi."

Dragojla je neprestano tražila izvor stalnih prihoda koji bi joj olakšali život i donijeli neovisnost. Žena koja traži zaposlenje u Hrvatskoj prve polovice 19. stoljeća je doista bio svojevrsni fenomen. Piše i radi danončno, ne dobiva novac ni stalno zaposlenje. No, sa izvrsnim humorom konstatira da su njezine priče i članci dobri kad ih objavljuju besplatno. Da bi preživjela Dragojla zarađuje šivanjem i podučavanjem djece. U Pribiću podučava seosku djecu za neku kokoš, jaja ili mlijeko ili joj pak siromašne majke pomažu u poslovima oko kuće. Također neobično za ono doba uzgajala je svilene bube i borila se sa tržištem. Ponovo skroz nekonvencionalno za jednu ženu, odnosno za ondašnje svjetonazore.

Premda je tijekom 19. stoljeća vladala velika rezerviranost u odnosu na aktivnu ulogu žena u tadašnjem društvu, Dragojla Jarnević uz Sidoniju Erdődy Rubido te Jelisavetu Prašničku predstavlja dokaz o postojanju svijesti tadašnjih žena o potrebi njihove angažiranosti u društveno-političkim zbivanjima.

Bila je začetnica planinarstva i alpinizma u Hrvatskoj u doba Ilirskog pokreta pa se smatra prvom hrvatskom planinarkom i alpinisticom. Godine 1843. kao prva žena popela se na Okić s južne, strmije strane. U to vrijeme bio je to velik poduhvat jer nije bilo alpinističke opreme pa se morala penjati bosa po stijenama. Staza njezinog uspona danas je označena kao Dragojlina staza. Najpoznatija djela su joj: Dnevnik, Muževi ilirske dobe, Dva pira, Dnevnik, Život jedne žene, Veronika Desinićeva, Marija kraljica ugarska, Duvna. Umrla je 12. ožujka 1875. godine.

Objavljeno: 8. listopada 2020. 17:33

[← PRVI KONGRES MLADIH ROMA](#)

[ŠANDOR PL. ALEXANDER – BESKONAČNA DOBROČINSTVA U ZALOG →](#)

Copyright © nacionalnemanjine.hr

[O nama](#) [Impressum](#)